

# СНН

СРПСКА  
НАРОДНЕ НОВИНЕ

СРПСКА  
НАРОДНЕ НОВИНЕ

СРПСКЕ  
НАРОДНЕ НОВИНЕ

Пешта, 1838–1849.

Будимпешта, 8. септембар 2005.

Нова серија, г. XV, бр. 36

## Српска школа у Будимпешти



Фото: ИВАН ЈАКШИЋ

## Почетак школске године

Редовно заседање Самоуправе Срба  
у Батањи

## На дневном реду план рада за предстојећи период

Будући да је прва половина 2005. године веома брзо прохујала, чланови Самоуправе Срба у Батањи сматрали су целесходним да анализирају шестомесечни учинак бираног тела Срба па су пред сам крај протеклог месеца, 26. августа одржали своје редовно заседање.

На седници којом је председавала Вера Пејић-Сутор, председница мањинске самоуправе, извршен је преглед полугодишњег рада бираног тела и ситуације пред сам почетак нове школске године у вези са којом је истакнуто да су, како из персоналног тако и техничког аспекта, сви услови обезбеђени за несметан, успешан рад.

У другој тачки дневног реда пажња је посвећена плану рада у другом полугодишту: на првом месту назвали се предстојећи Дан српске културе у Батањи повезан са прославом храмовне славе. Приређивање традиционалне манифестације са празновањем Мале Госпојине планира се за 24. септембар, а и ове године биће заиста богатих програма. Наи-

ме, Батањци заједно са својим побратимима Беочинцима из Србије, у оквиру свечаности планирају да представе и два вредна издања. Целодневна прослава почеће, иначе, светом литургијом у 10 сати, наставиће се вечерњем и славским весељем у порти светог храма, а потом и у месном Дому културе. Највероватније, пре вечерња ће се одржати промоција ЦД-рома који су припремили Беочинци, а издање се базира на грађи „Песмарице“ коју су оновремено објавили Мирослав Роцков и Михаљ Ловас, а садржи најомиљеније српске песме у Батањи. Иначе, поменути ауторски дует је у међувремену саставио још једну свеску са најпопуларнијим песмама уз које је обезбедио и ноте – у сваком случају, представљање нотног издања стриктно ће се уклопити у поподневни део прославе Дана српске културе у Жупанији Бекеш, Батањи.

Дотакнуте су и друге актуелности, а скуп је окончан договором да се следећа седница одржи крајем октобра текуће године.

Градоначелница Новог Сада у Печују

## Формулисати српске захтеве

Маја Гојковић, градоначелница Новог Сада 31. августа и 1. септембра, у својству првог човека престонице Војводине, по први пут је боравила у партнерском граду Печују.

Госпођа Гојковић, која је раније приватно у више наврата боравила у главном граду Жупаније Барање, у друштву осталих представника побратимљених и партнерских градова, 1. септембра присуствовала је свечаној прослави поводом Дана града Печуја. Она је том приликом накратко разговарала и са др. Ласлом Толером, градоначелником Печуја о могућностима продубљивања партнерске сарадње двају градова и уручила му свој и поклон града Новог Сада.

Маја Гојковић је у друштву Бојане Петровић, шефа протокола за међународну сарадњу при граду Новом Саду, посетила и Српску редакцију Мађарског радија. У интервјуу датом за емисију на српском језику она је између осталог рекла следеће:

– Веома сам везана за овај град и велика ми је част што сам сада ту у својству градоначелника Новог Сада који дужи низ година сарађује са Печујем, а од пре неколико година имамо и формално потписани споразум о партнерској сарадњи. Сарадња је нама веома корисна и свако печујско искуство је нама веома добро дошло. Волела бих



када би и српска национална заједница у Печују уобличио своје захтеве, конкретно, шта би Нови Сад могао да пружи у смислу образовања, културе, било чега што она мисли да би могло да буде корисно. Ја ћу се потрудити, са своје стране, да то буде заиста испуњено.

На пријему поводом прославе Дана града Печуја, Маја Гојковић, градоначелница града Новог Сада срела се и са др Милијом Павлов, потпредседницом и Радованом Горјанцем, председником Самоуправе Срба у Печују.

P. M.

Дешчански фолклорашки на Сегединским омладинским данима

## Манифестација окићена српским играма

У организацији Дома омладине у Сегедину, у том граду су по трећи пут приређени поново оживљени Сегедински дани омладине. Вишедневна културно-забавна манифестација је и ове године окупила велики број младих не само из Мађарске него и из суседне Румуније и Србије, а дошли су и из других европских земаља.

Приређени су бројни концерти, а организатори су се у договору са Домом народности у Сегедину побринули да се на фестивалу представе и мањине. Тако је српску мањину, 27. августа, представљало Културно-уметничко друштво „Банат“ из Деске, тачније, подмладак нашег нај-

старијег и најтрофејнијег ансамбла у Мађарској. Млади Дешчани су уз музичку пратњу Оркестра „Банат“ на челу са Стојаном Брцаном, са великим успехом извели „Игре из околине Лесковца“ а по окончању наступа и сами су се прикључили забави коју су припремили организатори Сегединских омладинских дана.

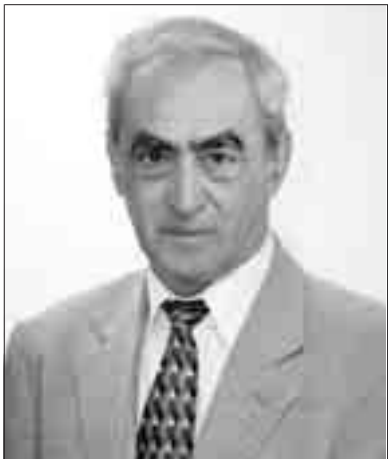
За хитроноге играче пуно времена за одмор није остало, наиме, након проби током недеље, већ 3. септембра поново су имали обавезе: својим наступом увеличали су традиционални Фестивал рибље хорбе у Сегедину.

P. M.



15 година владиног Уреда за националне и етничке мањине

## Витешки крст Ђури Поповићу



Ђура Поповић

Уреду за националне и етничке мањине 30. септембра уприличена је свечаност поводом 15 година постојања и рада ове институције. У присуству високих представника Владе Републике Мађарске, бивших и садашњих радника, скуп је отворио председник, Антал Хајзер. Домаћинима и гостима затим се обратила министарка за спорт, омладину, социјална питања и једнаке шансе, Кинга Генц. Честицајући слављеницима рођендан министарка се, поред осталог, осврнула и на актуелне новости у мањинском законодавству:

– Надамо се да ће измене мањинског закона овај систем још више учврстити. Знамо да је на ту тему било Жучних расправа. Мислим да досадашње резултате треба сачувати и да Уред на том пољу има значајне задатке. У мањинском самоуправном систему уведене су разне новине: мањинске награде, дан мањина. Данас у Мађарској јасно је видљиво да мањине овде имају значајну улогу, а на очување културног идентитета ставља се велики нагласак. Има и других обавеза везаних за буџет и друга подручја, али сматрам да се ови процеси не могу преокренути, већ само даље развијати.

Поводом државног празника, Дана св. Иштвана, за вишедеценијски успешан рад на мањинском по-

љу, потпредседнику Уреда, Ђури Поповићу, Кинга Генц у наставку је уручила високо одликовање, витешки крст Републике Мађарске. Захваливши се на изузетном признању, г-дин Поповић подсетио је на почетке рада Уреда, присећајући се бројних анегдота из своје богате каријере:

– Признање је када човек за свој рад добије речи хвале и признања тамо где је учинио нешто, за шта је више нас који у овој институцији раде, до сада имало прилику. Примера ради, када смо помогли једном насељу, мањинској самоуправи да им се кров не сруши на главу, забавишту, или школи, доживљавали смо велику захвалност, озарена децја лица. То је право признање. Међу најлепше сусрете убројили бих путовања по унутрашњости када сам се сретао са једноставним људима, којима смо помогли новцем, или само саветом и лепом речју, али смо им ипак пружили подршку у раду за опстанак њихових мањинских заједница.

Присећајући се професионалних искустава током рада у Уреду за националне и етничке мањине, домаћинима и гостима, крајње неформално обратили су се његови некадашњи и садашњи радници и блиски сарадници. Међу њима, омбудсман за мањинска права, Јене Калтенбах, бивша председница, Ева Оршош, бивши потпредседник, Ото Хајнек и други. Кроз сопствена виђења рада и положаја Уреда у различитим временским периодима, функционери су истовремено пружили увид у многобројне потешкоће са којима су се суочавали и осветлили позадину више значајних политичких потеза, који су Уред сврстали у претечу и узор за институционално решавање проблема мањинских заједница у овом делу Европе.

Пријатно изненађење за све присутне на крају је приредио породични оркестар Милана Руса, који је извео музички колаж састављен од најпопуларнијих песама народности у Мађарској.

С. М.



Кинга Генц и Антал Хајзер уручују признање Ђури Поповићу

Делегација Срба из Будимпеште посетила Хрватску

## На слави манастира Крка

Делегација Срба из Будимпеште у саставу, председник СССБ, Борислав Рус и секретар Српског културног клуба, Владан Јовановић, 18-19. августа боравили су у званичној посети српским мањинским заједницама у неколико насеља у Хрватској. Према првобитном плану било је предвиђено да на путовање крене и председник српске православне црквене општине у Калазу, однос-

културно-уметничком програму, у којем су их поред фолклорних друштава забављале и естрадне звезде из Србије, а била је то изванредна прилика за обилазак ратом угроженог подручја где је некада у великом броју живело српско становништво. Како нам је потврдио секретар Српског културног клуба, Владан Јовановић, трагови Олује још увек су видљиви, а обнова тече спорије него што



Манастир Три јерарха, Крка

но, члан месне мањинске самоуправе, Петар Крунић. С обзиром да је из породичних разлога г-дин Крунић од пута морао да одустане, потписивање уговора о сарадњи калашких Срба са њиховим сународницима из Велике Горице привремено је одложено.

На позив Вијећа српске националне мањине на челу са председником Давидом Орловићем, радна посета започела је у Загребу. На Преображење, 19. августа из Загреба и Вараждина пут Книна, Бенковца и Кистања, на славу манастира Крка организовано су кренула два аутобуса. Срби из Мађарске имали су част да присуствују светој архијерејској литургији коју су служили Његово преосвештенство епископ далматински г-дин Фотије и Његово преосвештенство епископ сремски г-дин Василије уз саслужење свештенства две епархије. Овој великој свечаности присуствовало је преко 2000 гостију, а међу њима су, поред осталих, били амбасадор СЦГ у Хрватској, Милан Симурић и бројни Срби из матичне земље. Потом је уследила посета обновљеној Богословији манастира Крка, на којој је ове године ошколовање завшила прва генерација од седам будућих свештеника. Треба подсетити да је институција са радом престала 1995. године након чувене акције „97“ Олуја, а 2001. је, иако у тешким условима, успешно наставила свој на овим просторима, слободно се сада може рећи, мисионарски посао.

Гости су, такође, присуствовали



Црква у Кистању

је најављено. Иако према званичним подацима на подручју Книна данас живи 56% српског становништва, они у овом крају немају локалну власт, изгубили су тешко враћају на своја огњишта, а популацију чине углавном старија домаћинства.

Разговори о могућим облицима сарадње две мањине биће настављени и током посете Срба из Вараждина, Будимпеште и Сентандреји, заказаној за 24. септембар. У наредном периоду планира се и заједничка посета српских делегација Загреба и Будимпеште, представницима Владе Војводине.

С. М.

На старту нове школске године у Поморишју

# Почетак пун брига и неизвесности

Где је већ средина јуна када је школско звоно огласило почетак летњег одмора и када се из школских установа надалеко чуо весели жагор основношколаца, гимназијалаца...

За тили час су прошла два и по месеца безбрижног живота и широм земље 1. септембра отпочела је нова 2004/2005. школска година.



Дајана Ђукин, наставница српског језика у Новом Сентивану

И у Поморишју ђаци нису имали другог избора: морали су прихватити сурову чињеницу да је лето окончано, следе свакодневне бригае, дружења са књигама, уџбеницима па и оценама. Нова (школска) година – нова надања, очекивања... Ипак, у појединим образовним установама већ на самом старту искреле су неке потешкоће, проблеми. Следи преглед стања у нашим образовним установама на југу Мађарске где се одвија настава српског језика.

## Батања

У Батањи је лето протекло радно. Наиме, у појединим разредима месне Српске основне школе извршено је лакирање паркета и фарбање просторија. Свечано отварање нове школске године одржано је 31. августа приликом којег је присутне основце, међу њима и седморицу ђака-првака, поздравила директорка Вера Пејић-Сутор која је у свом поздравном говору истакла и предстојеће задатке и обавезе. При томе подвукла је да ће доста посла бити на пољу учења, спорта, уметности, а и у ваннаставним активностима, али на срећу, промене у наставничком колективу допринеће да се у образовној установи заиста ефикасно ради. Примера ради, након годину дана, у Батању се из Новог Сада вратила учитељица Станислава Гајић која је раније успешно предводила хористе и фолклораше месне Српске основне школе, а посебно треба истаћи и

ангажовање г. Марије Очаи којој је руководство установе поверило да свима предаје енглески језик: од малишана у Српском забавишту па све до ученика 8. разреда. Дакле, поједини горући проблеми на задовољавајући начин су решени па баш зато Батањци се надају да ће већ прихваћеним педагошким програмом, са три гостујућа професора из Србије и 53 ученика, успешно окончати 2005/2006. школску годину чији почетак ће красити једна традиционална приредба – ради се о Сусрету ученика основних школа у Поморишју где се предаје српски језик. Окупљање новача који уче наш језик биће одржано 9. септембра, а том приликом гости Батањаца биће и ученици ловранске Српске основне школе.

## Чанад

И док се у Батањи радују ангажовању нових радних снага и враћању бивше учитељице, дотле у Чанаду, у месној Основној школи, већ су на старту искреле потешкоће. Чанађани су, хтели то или не, морали да изврше спајање разреда, а то се негативно одразило готово на стање у нижим разредима. Пошто је досадашњој учитељици Олги Ђукин понуђено укупно 8 часова и пола статуса, због егзистенцијалних разлога и малтене свакодневних путовања из Сегедина у Чанад, госпођа Ђукин није била у могућности да прихвати овакву понуду директорке Дорине Папди па је тешка срца донела одлуку да напусти чанадску Основну школу и Дечји вртић и запосли се у Шпедицији. Све то значи да ће и у нижим и у вишим спојеним разредима српски језик предавати наставник Фрањо Колар који ће бити задужен и за недељно двосатна занимања са малишанима у месном Забавишту. Иначе, двадесет четири ђака ће похађати наставу српског језика, међу њима три ђака-првака. Што се тиче уџбеника на српском језику, они су пристигли. Иако из године у годину опада број ученика који уче српски језик, а та негативна тенденција се наставља и на самом старту ове нове школске године, и у отежавајућим

околностима у Чанаду се надају добром, успешном раду.

## Деска

Слична је ситуација, бар што се тиче опадања броја ученика и у Десци. Иако статистика кроз четири-пет година наговештава пораст броја ученика, моментално бројно стање бригу задаје и учитељици Душници Зорић која ове године, у Српској основној школи има 5 ђака: у тај број урачуната су и два ђака-првака. Третман ученика 4. разреда је посебан: оних који уче српски језик је четворо, па ако их додамо Српској основној школи онда се већ поменути број повећава на укупних девет. У супротном, у вишим разредима, наставник српског језика Јован Јанчикин на располагању има девет ученика. Малишанима који су тек окусили ђачки живот и сели за клупу, предстоји рад који ће се одвијати према оквирном програму а ту је и веронаука, уграђена у распоред. За тај предмет ће и ове године бити задужен јереј Светомир Миличић, парох дешчански. Уџбеници на српском језику су пристигли, а у изучавању одређених предмета педагози ће се користити старијим издањима која ће бити допуњена додатним материјалима.

## Нови Сентиван

У Новом Сентивану су се буре стишале, мада само привремено. Алармантне вести о затварању месне Основне школе, бар за сада, престале су да круже. У сентиванској Основној школи, десеторо ученика похађа часове српског језика. Ради се према оквирном програму а посебно радује чињеница да је Дајани Ђукин, наставница српског језика са недељна четири часа број часова из српског повећан на пет. Поред позитивне вести зато има и негативних информација: због недостатка материјалних средстава ни ове године неће бити наставе српског фолклора. Сем тога, наставница Ђукин која ради на основу оквирног наставног плана, ни овом приликом није наручила уџбенике на српском језику пошто ће се настава

одвијати помоћу старих издања којима ће придодати фотокопиране, помоћне материјале. Разлог томе је што деца само у школи говоре српски, па су припремљени материјали од стране педагога прилагођени језичком знању ученика који похађају наставу српског језика. И млади Сентиванци предвођени својом наставницом рачунају на добру, лаку и веселу школску годину.

## Сегедин

У Сегедину, у Основној школи у Беке улици, где ће се тек крајем септембра кренути са наставом српског језика, директор Жолт Месарош са својим сарадницима свакодневно очекује родитеље и ђаке који се интересују за српски језик. На срећу, како нам је то рекла госпођа Илдико Секфи, заменик директора ове институције, заинтересованих има, тако да постоје реални изгледи да ће и ове школске године две језичке лабораторије бити пуне деце која уче српски језик. Током лета, иначе, у језичким учионицама извршено је фарбање и постављање ламперије: у једној ће са основцима радити наставница Елизабета Ракоњица, док ће у другој рад са средњошколцима обављати госпођа Беатрикс Тот.

Дакле, и у Поморишју је отпочела нова 2005/2006. школска година која ће, надајмо се, у свим нашим образовним установама бити успешна и ефикасна.

Предраг Мандић



Олга Ђукин, бивша учитељица чанадске основне школе

Ревизија филмова Душана Макавејева у Будимпешти

# Други живот „неподобних” филмова

За Душана Макавејева би се с пуним правом могло рећи да је најконтроверзнији југословенски редитељ. Нека од његових остварења забрањена су у матичној земљи још пре три и по деценије, па није ни чудо што се публика са њима упознаје тек сада, када је ембарго скинут. За то време Макавејев је у оквирима светске кинематографије постао познато и врло угледно име.

– Веома ми је драго што свуда имам младу публику, али желео бих вас упозорити да овај филм није рађен за њу. Прављен је за једну другу публику, која је пре петнаест година била отприлике толико стара колико и ова сада – каже Макавејев поводом поновних учесталих приказивања свог филма „В.П – Мистерије организма”. Ово остварење ће у оквиру ревије филмова Душана Макавејева бити приказано у будимпештанском биоскопу „Ögökmöző” од 8. до 14. септембра.

Тако је започео свој други живот, до Кустуричиног „Оца на службеном путу”, у свету најпознатији филм са простора бивше Југославије. Остварење које ће и даље пратити епитет најзначајнијег југословенског филма и које и унутар светске продукције вероватно држи један од рекорда у дужини континуираног живота на екранима. У Лондону, Паризу или Њујорку увек постоји неки биоскоп или кинотека који на свом репертоару имају и „најконтроверзнији” југословенски филм.

Снимљен 1971. у продукцији „Неопланта филма” из Новог Сада и „Телепоола” из Минхена, филм је најпре добио одобрење за приказивање од тадашњих власти у Србији, али је оно убрзо ускраћено без јасног образложења. Од тада филм, попут неког правно-естетско-политичког вампира, лута по приватним и полуприватним пројекцијама – омладинским клубовима и сличним местима, а захваљујући страном копродуценту који га нормално дистрибуира по свету, „Неопланти” је редовно доноси одређену суму девиза. Филм „Мистерије организма” је тек недавно добио одобрење да се званично појави на репертоару српских биоскопа.

Након првог „неодобрења”, Душан Макавејев, који је у српској кинематографији стасао педесетих и шездесетих, када се борба за бољу кинематографију поистовећивала с борбом за бољу будућност, писао је јавна писма, сакупљао „научне” и стручне доказе, излагао се унакрсном испитивању изманипулисаних јавности (на неколико пројекција с одабраном публиком) не би ли саспао дело за које је тврдио да „заступа планетарну сексуалну мисао, маштовити, веселу и свеобухватну”, и друштву и појединцу самоуправног социјализма помаже да се бори против „емоционалне куге од које пате људи придављене сексуалности и утрнуле љубави према животу”. Била је то изгубљена битка против тоталитарне свести.

*Филм „Мистерије организма” се први се пут приказује у Мађарској,*



Душан Макавејев

## Не таложити горчину

*– Прва озбиљна бољка која ме погодила била је жуч, прошле године у Чикагу. Изашао сам из болнице јер операција није била потребна, али сам сазнао да се такав напад у двадесет посто случајева заврши са лакшим последицама, значи имао сам шансе 4:1 да изађем оданде у сандуку. А кад се човеку тако нешто деси, онда обично почне да прави неки биланс свога живота. И кад сам почео да се питам зашто сам баш с овом бољком стигао у ту фантастичну америчку болницу сетим сам се да је жуч центар за горчину, да ту човек вероватно спреми све што га наједи и огорчи. Све оно што га тера да буде жучан, а он то неће из разлога цивилизованости. Онда схватим да треба да живим другачије. Сад, с једне стране, то је добра болест јер те натера да више не пијеш вино и пиво, него пређеш на чај и сокове, који су стварно добро пиће. Значи, постанеш мало више филозоф. С друге стране, схватиш да није добро таложити у себи те негативне емоције које могу да постану судбоносне кад се окрену против тебе.*

*али и у нашој матици. Какву реакцију публике очекујете после много година од његовог настанка?*

– Кад се филм ради, постоји интуитивно осећање у каквом се времену ради, и то се одражава у свим фазама његове израде. У монтажи, на пример, тачно осећаш које су енергије праве и како их треба доводити у односе. Али, иако филм, за разлику од позоришне представе, делује као готов продукт, публика га увек надграђује, и тек тада видиш колико си био у праву читавајући

време. Тачно је да је свет данас поприлично различит од оног 1971. Данас су проблеми радикалне политичке критике, или радикалног сексуалног ослобођења, који су били на дневном реду крајем шездесетих и почетком седамдесетих, добрим делом апсолвирани, дошло је чак и до засићења тим темама.

*Те теме су већим делом постале и потрошна роба масовне индустрије забаве. Да ли вас то забрањава?*

– Да, дух ’68, неки нови неред и ново ослобођење пронашли су кроз ТВ-спотове и музички видео своје тржишне форме и начин живљења. На дневном реду је нови конзервативизам. Стари закони цензуре су падали и порнографија се слободно продаје, телевизија се отворила за голотињу, у кругу фамилије гледају се сцене у којима се воле мушкарци, а некад људи нису смели да кажу ни „х” од хомосексуализма. На дневном реду није више питање слободе него прављења реда у овој новој слободи. Филм је сада на много тежем испиту, јер ће се оцењивати његове структуралне, праве вредности. Површне политичке реакције добрим делом отпадају. Неки су људи тада реаговали на памфлетске елементе, чега у филму има јер ја волим и кабаре, и памфлет, и дневно публицистичке елементе, у томе је било еха на многе актуалне теме. Неке од њих, сексуалне, а можда и политичке, у нашем друштву можда још и нису сасвим превазиђене, али надам се да овог пута дневно-политичког укључивања у тај филм неће бити зато што га је дневна политика већ искористила, изманипулисала и постигла циљеве које је хтела.

*Које су, по вашем мишљењу, биле дневнополитичке потребе којима је својевремено послужило тај филм?*

– Филм се нашао у процепу, у војвођанско-ужесрпском дијалогу. Иако ја филм нисам правео у Београду, сматрало се да Београд, насупрот „забринутости” Новог Сада, подржава неке суберзивне елементе које филм садржи. А ја стварно мислим да филм, у регионалном смислу, није био прављен ни против кога. Филм јесте прављен из неке југословенске перспективе, или, ако хоћете, филм има своју интернационалистичку или космополитску позицију. Типично је да је омладинска побуна у то време имала универзални језик, знаци препознавања били су идентични, а силе власти у свим земљама, без обзира на предзнак, радиле су исто. У међувремену, и у свету и код нас, дошло је до огромних промена. Мислим да је, ако се код нас постави оно класично питање „да ли штампа лаже или говори истину”, дошло до великих от-

варања и задирања дубоко у неке друштвене проблеме.

*Кажу да је у доба забране вашег филма штампана већим делом била на вашој страни, односно на страни филма. То му, тада, ипак није много помогло.*

– То је тачно, и све време мог живота на принудном раду у иностранству, јер ја тамо нисам био на добровољном раду, све време постојања такозване црне листе у Београду и неким другим центрима, помогло ми је то што је словеначка и црногорска штампа о „Sweet Movie-u” писала као о филму југословенског аутора. Могао сам да кажем да нисам на црној листи у Југославији него у делу Југославије који није Словенија и Црна Гора.

*Каква је, по вама, будућност филма? Колико је она угрожена видеокасетама, телевизијом, потпуним нестанком црно-белог филма и огромним екранима?*

– Гледајући обиље филмова са ФЕСТ-а, имао сам прилику да видим нешто више филмова него што бих нормално видео, и открио сам да, ту и тамо још има правих филмова. Али, у општим цртама, мислим да филмски стандард опада. Доминантно тржиште није више биоскопско, него видео и кабловска мрежа, и управо зато филмови све више добијају један имбецилан стих. Или, боље да кажем – количина дозвољеног немара много је већа него раније. Стандарди стваралаштва су лабавији зато што масовни филм, масовну потрошњу, диктира анонимна масовна публика телевизије и видеа, која једино захтева zgodnu причу и zgodne глумце. За њу мора да се производи средња вредност, а филм је увек живео од горњих и доњих делова. Морао је да има слуха за квалитет, за изузетне и врло необичне ствари, као и за такозвани шљам, шунд, али који у себи садржи неке архетипове ужаса или сентиментализма. У оним најгорим хорор-филмовима које пристојан свет и не сме да гледа, увек је било неког архетипског контакта са подсвесћу, неких аутентичних људских тајни. Сва та претварања у монструма на људе, чудовишта, увек су личила на бубе, чудесне снове, на оно кад подсвест говори. Додуше, вулгарно визуализовано, али ни снови нису увек лепо обличени, ретки су естетични снови. Данас се поновљивост више цени од непоновљивости, а функција филма увек је била да буде и чудо, нешто непоновљиво. Данас на телевизорима имате све више и више канала, а програми су све сличнији, што је невероватно, човек би очекивао обрнуто.

Д. Ј.

Ходочашће наших верника поводом Велике Госпојине

## Поклоничко путовање у Румунију

Док се део српских православних верника у Поморишју придружио мештанима Новог Сентивана у прослави патрона сентиванске српске православне цркве, Велике Госпојине, дотле је други део, у организацији Црквено-општинског одбора у Десци и Сегединске српске заједнице 28. августа боравио на поклоничком путовању у Румунији, првенствено на манастирској слави у Бездину и храмовној слави у Великом Сентмиклошу.

Верници из Сегедина, Сирига и Деске – њих двадесет четворо – предвођени јерејем Светомиром Миличићем, парохом дешчанским и Боривојем Русом, председником Сегединске српске заједнице, најпре су боравили у манастиру Бездину. У древној здању које је 1539. године дао саградити Јован Јакшић, становник општине Надлак, такође се празновала слава, Велика Госпојина. Свету архијерејску литургију уз саслужење свештенства служили су епископ будимски Господин Лукијан, администратор темишварске епархије и епископ арадски Господин Тимотеј од стране Румунске православне цркве. Света архијерејска литургија, пред више стотина верни-

ка, служила се у порти манастира, а прославу су својим појањем увеличала чак четири црквена хора.

Српски православни верници из Мађарске, након преподневног празновања у једном од духовних центара Баната који је некада представљао место око којег се окупио српски народ, планирали су да обиђу и културно-историјске споменике српског народа у Темишвару, међутим, због квара на минибусу дошло је до измене предвиђеног програма па су посетили румунски манастир Бодрог. Нису зажали, наине, имали су прилику да погледају један од најлепших манастирских комплекса у овом крају – доживљаји стечени у овој светињи такође ће дуго остати у памћењу групе поклоника из Сегедина и околине.

Следио је ручак а потом и присуство вечерњу у Великом Сентмиклошу где се такође празновала храмовна слава. Пошто су Срби из овог места већ више пута гостовали и боравили у Сегедину и Десци, изразили су жељу да узврате гостопримство својих сународника у Мађарској па се та жеља Срба у овом румунском месту најзад остварила – могли су да

угосте своју браћу и бестре, Србе из Мађарске. И ту је од стране о. Радивоја Рајчића и о. Светомира Миличића, као и месног румунског свештеника обављено резање славског колача и благосиљање кољива а предиван духовни ужитак, својим појањем, обезбедио је Свештенички хор арадског намесништва. Након вечерња, у порти светиње за тили час настало је дружење а затим и славско весеље. Наине, звуци српске народне музике натерали су многобројну омладину да поведе коло. Играло се, певало, дружило, славило... Славило се Успеније Пресвете Богородице.

Време је брзо прошло па су се и српски православни верници из Мађарске, иако тешка срца, морали опростити од својих домаћина. Пуни прелепих доживљаја, стигли су својим кућама, али су пре тога, већ при повратку изразили жељу да и други пут пођу у походе нашим светињама у Румунији.

Иначе, део српских православних верника који је 28. августа боравио у Румунији, већ 9. септембра креће на ново поклоничко путовање: посетиће светиње у Србији и Црној Гори.

П. М.

Етно село Емира Кустурице отвара врата и спортистима

## Гради се спортска хала – испод земље!

Разлог за такав потез славни српски режисер образложио је одлуком да не жели да наруши изглед села

Ремек дело Емира Кустурице на Мокрој гори – Етно село – поред страних дипломата на служби у Београду, менаџера туристичких агенција у СЦГ, политичких представника већине парламентарних странака домаће политичке сцене и бројних репрезентативних екскурзија, од овог лета почели су да посећују и – спортски клубови. Додуше, као и на сваком почетку – елитни – али временом, верујемо, да ће ова изузетна грађевинска креација бити доступна свим тимовима. Кустурицу у његовом „малом” рају први су посетили фудбалери београдског Партизана који су током јула били на летњим припремама на Тари. Црно-бели су са својим домаћином (који је иначе и велики навијач Паризана, уклопивши чак име клуба у много сцена свог најновијег филма „Живот је

чудо”) за око два сата шетње имали прилику да се кроз време „врате” бар 200 година уназад и у потпуности упознају српско село из тог периода!

Заузврат, Кустурица им је показао да мисли на њих и да му је спорт и иначе важан у животу. Ексклузивно им је саопштио, а затим и показао место – где је започео радове на изградњи спортске хале. Куриозитет је да се хала гради испод земље, а разлог – да не би нарушила изглед села!

Село које ниче у Међавнику нема никакав архитектонски план, већ је искључиво креација Емира Кустурице, који је инспирацију пронашао у свом филму „Живот је леп”! Кустурица је пролазио овим крајем и свидело му се једно од брда где је одлучио да за себе изгради кућу

по мотивима из филма. Из те једне куће настало је цело село, које има главну улицу, поплочану дрветом, где су црква, пекара, послastiчарница, библиотека, стара српска кафана у којој се служе искључиво изворна јела, пића и колачи, а ускоро треба да се направи и чајџиница. Село сада чини неколико кућа (све од дрвета!) које служе као апартамани за госте.

У подземном биоскопу „Андерграунд” гостима је на располагању филмотека, а експедицији Партизана, рецимо, приказана је пројекција „120 Марадониних најлепших потеза и голова”, као и нови филм Емира Кустурице рађен за УНИЦЕФ (Кустурица је иначе амбасадор УНИЦЕФА), који је Етно село ставио под своју заштиту.

В. Вујић

## Постављена спомен-плоча у чипљанској српској цркви

У низу акција, које су у циљу улепшавања црквено-општинског комплекса у протеклих неколико година заједнички предузели српска православна црквена општина и мањинска самоуправа у Чипу, недавно је успешно окончана још једна. Наине, пре неколико недеља поред главног улаза постављена је црна гранитна плоча са основним подацима о цркви, која се због изузетног културно-историјског значаја, убраја у споменике под заштитом државе. Плоча је, иначе, рад истакнутог мађарског скулптора, Јожефа Кампфлија, а како је најављено, у најскорије време биће обављен и чин њеног освећења.

С. М.



## ЈЕЗИК НАШ

## МАТЕРЊИ

### Рубрику води: Предраг Степановић

**А**ко сте се, драги моји читаоци, примили да неки пакет или новац, или било шта друго предате лично ономе коме је пошिल्ка намењена, ви треба да му *предате у руке или на руке*. Уколико сте тај или који други посао обавили, ви сте га *преметнули, претурили преко руку*.

Имати нешто *при руци* значи исто што и *на дохват руке*, то јест имати на располагању, близу, надхват. Занимљиво је што у истом речнику на једном месту стоји *на дохват(у) руке* а на другом *надхват руке*, но логика је, чини ми се, иста као у случају *наврх главе* и *на врх главе*. Ако користимо облик *на дохват*, мора се писати одвојено па према томе и *на дохват* може да се пише одвојено, али ако кажемо то ми је *надхват*, пише се спојено па онда може да буде и *надхват руке*.

Кад је неко *прљавих руку*, *има прљаве руке*, значи да није поштен, да је склон крађи. Слично је и кад неко *каља, окаља руке*, то јест ради нешто нечасно, недостојно, меша се у непоштену ствар, непоштен посао и сл. Другим речима, *прља руке*.

*Пропустити* нешто *кроз руке* значи прегледати нешто, урадити нешто. Али кад некога *пропустите кроз руке*, ви сте га онда поштено истукли, избатали. Друго је кад неки акт, неки документ *прође кроз нечије руке*, што значи да је доспео до надлежне инстанце.

Кад некоме *пружите* или *пружете руку*, ви му нудите пријатељство или помоћ. А кад га дочекате, примите *раширених руку*, ви му се безмерно обрадујете.

*Рука руку мије*, каже се кад се узајамно помажу они који имају заједничке интересе и зависе једни од других.

Онај ко се бори, брани или било шта друго ради свим снагама, он то чини *рукама и ногама*.

*Руку на срце*, сви знате шта значи кад некога *сврбе руке*: он ће добити новаца, а можда само жели да нешто уради, не седи му се *скритених руку*.

Кад неко *стави* или *метне руку на нешто*, он је онда то присвојио.

За кога се каже да је *тешке руке*, он или је невешт, или има јак ударац, а ко тешко даје паре, он је *тврде руке*. Тај кад успе да задржи новац, од задовољства *трља руке*.

Постоје још изрази у *најбољу руку*, што ће рећи у најбољем случају, у *најмању руку*, у најгорем случају, у *неку руку*, на неки начин. Ко је *чистих руку* тај је поштен; *човек добре руке* доноси срећу а *човек зле руке* несрећу.

Лекција је завршена, *штап у руке* па на пут.

## ПИСМА

## ИЗВЕСНОЈ

### Шинска ренесанса

**Н**а почетку овог писма морам да ти се извиним за једну (полу)дезинформацију. Сећам се да сам ти у једном од ранијих писама јавио како се на прсте могу избројати они који дневно из наше матице стижу у мађарску престоницу. Такав закључак сам извео на основу више узастопних сачекивања Фудексових аутобуса на станици Неплигет, јер су моји рођаци и пријатељи увек тврдили да је путовање тим превозом најјефтиније.

Међутим, испоставило се да број путника у Фудексовим аутобусима више не треба узимати за извођење било каквих закључака. Сазнао сам то тек пошто сам током годишњег одмора за Београд кренуо возом. Оним што са Келетија полази који минут пре поноћи. Знао сам да је последњих неколико година мало ко путовао старим добрим возом јер је Фудесова варијанта била финансијски заиста далеко погоднија. Међутим, чим стигох на Келети видех да сам се преварио. Цена карте је сада готово иста, а путовање возом (мада се комфор није мењао последњих тридесетак година) ипак подношљивији од оног у скућеном аутобусу. Лепо протегнеш ноге кад ти се прохте, обавиши ову или ону потребу кад ти је ђеф, а и лакше је на мигнутих персони преко пута, уколико процениш да би то могло да уроди неким плодом.

Осим тога, машиновође, за разлику од Фудексових возача немају усмене уговоре са газдама успутних кафана да им искрцавају путнике на иће и тиће на свакој другој кривини, па тако не мораш да се бацаш на додатни трошак истијајући пету кафу по биртијама усред ноћи или пак да чамши чекајући у аутобусу док шофери за кафанским столом не олођу наручене коске (за њих, наравно, бесплатне). На крају крајева, у возу се лакше узнедиси за дремкање па, уколико је то ноћни полазак, на одредиште не стигнеш баш као да те је избацила поплава, тачније њена сец-дрм-цим варијанта у Фудексовој режији.

Отуда се ваљда наш народ поново састаје и растаје на старом добром Келетију. Бивших Фудексових клијената је у Авали (оно Перино „експрес“ су избрисали са табле информација, ваљда зато што се 400 километара пређених за седам-осам сати више ни у Зимбабвеу не рачуна као експресна возња) било тако много да су сапутници слободно могли да се међусобно газе или умерено тпкају а да то не буде ни непристојно, нити било коме сумњиво. О једној таквој галерији ликова, следећег петка.

Твој Драган

## КУЛТУРА МАТИЦЕ

### 42. београдски међународни сусрет писаца

Традиционални, 42. београдски међународни сусрет писаца, у организацији Удружења књижевника Србије, свечано је отворен у среду 7. септембра, првом пленарном седницом у задужбини Илије М. Коларца. Као и до сада, сусрет књижевника из различитих делова света биће повод за размену мултикултуралних идеја, тако да је организатор предложио теме за разговор: Свет као отворена књига, 100 година књижевног удруживања у Србији, пламен на Атосу – уништавање споменика светске културе, живот у „проклетој авлији“, четири века Дон Кихота, краља Лири и Отела, могућности електронске књижевности и друге.

Близу педесет писаца из 20 земаља света учествоваће на пленарним седницама, округлим столовима, и књижевним подневима и вечерима, а међу њима су Филип Гранди, Цеф Пејц и Дејвид Брукс из Аустралије, затим Ада Торес и Марија Ланесе из Аргентине, Ричард Бернс, Џонатан Боултинг и Џемс Сатерленд Смит из Велике Британије, Филип Танселан и Јоана Крачунеску из Француске и други.

У оквиру Међународне књижевне вечери, у задужбини Илије М. Коларца, у петак 9. септембра у 19 часова биће представљено капитално дело, антологија светске поезије „Остаци светлости, страни песници (1964–2004)“, чији је приређивач Мома Димић, уметнички директор Београдског међународног сусрета писаца, а издавач Удружење књижевника Србије.

### Књига песама Рајка Петрова Нога

Две угледне издавачке куће: Завод за уџбенике и наставна средства Београд и Завод за уџбенике и наставна средства Српско Сарајево, објавиле су недавно књигу изабраних и нових песама Рајка Петрова Нога (1945), под насловом „У Виловоме долу“. У избору, који је сачинио Драган Хамовић, нашле су се песме из познатих Ногових збирки „Зимомора“, „Зверињак“, „Безаконе“, „Хајдучија“, „Лазарева субота“, „На капијама раја“ и „Недремано око“, али и одломци из три прозне „строфе“ под заједничким насловом „Јечам и калопер“.

### Колажи Аиде Новосел у Њујорку

Сликарка Аида Новосел (1963) из Ваљева на недавно одржаној међународној изложби колажа и ансамбља у Београду, у конкуренцији 102 аутора, освојила је четврту награду. Одмах потом организатор је даривао постављањем изложбе у хотелу „Адровић“ на Светом Стефану. По повратку у Ваљево сачекао ју је позив да самостално излаже колаже у неколико приватних галерија у Њујорку.

„Међу бројним посетиоцима моје изложбе на Светом Стефану највише је било странаца. Знала сам да се у иностранству ова сликарска техника изузетно цени и да је ове године „ин“ док се код нас на њу гледа као на нешто успутно. Имала сам и срећу да је неко од агената или власника ликовних галерија из Њујорка приметио моје колеже после чега је уследио позив. Договорено је да пошаљем око 40 колажа средњег и већег формата који ће се у наредних неколико месеци прошетати кроз најмање пет њујоршких галерија од којих је једна и на самом Менхетну“, изјавила је Аида Новосел за „Политику“.

## ...И ТАЧКА

### Сан о празном стадиону

Прошле ноћи песник М. је уснуо чудан сан – све се у њему одвијало јасно као на јави – у којем је он, главни јунак тог истинитог догађаја који се одигравао у тајанственим вијугама његовог мозга, прошетало до Градског стадиона како би присуствовао великом дербију два љута градска ривала, али када је ушао у арену са запрепашћењем је установио да у њој нема живе душе, ни играча, ни гледалаца, ни судија, чак ни чувара, ни радника који заливају траву, све је зврјало празно, пусто, немо, као у неком надреалистичком филму о крају цивилизације, трава је почела да жути, а ветар је по њој комешао згужвану новинску хартију неког спортског листа, све је било сабласно, али песнику је, мада га помало и хватала језа, за дивно чудо, све то деловало некако умируће, спокојно и величанствено, као завршено дело, којем коначну патину и величину даје смрт његовог творца, и једино му је било чудно што су му за ово велико и коначно ништа, на улазу у Градски стадион, љубазни благајници – наплатили улазницу.

### Велики медвед

Живео у граду Б. један заљубљеник у звезде који је ноћу шетао Централним парком, сањарећи зурно у звездано небо, и свакој девојци коју је сусретао желео да покаже Великог медведа, али је – на жалост – често долазило до неспоразума, те су тог господина с времена на време привођили на полицијску станицу, где му је љутито и сањиво особље показивало неке друге звезде.

Милан Степанов

## МАТИЦА НА ДЛАНУ

### Г 17 плус минус један

Пошто је успешно очистио сопствени Кабинет, Војислав Коштуница је прионуо на сређивање „просторија“ савезне владе, познатије под именом Савет министара Србије и Црне Горе, на чијем се челу налази Светозар Маровић. Српски премијер, да каже, не може да одређује ко ће из братске републике седети у влади СЦГ, али зато може да каже како у њој више нема места за одређени кадар из Србије. Реч је о министру одбране Првославу Давинићу, који је пристао да се повуче, али не и да поднесе оставку (!!).

Министар Давинић је, наиме, после разговора са Коштуницом схватио да више нема подршку српске Владе, али су сви изгледи били да ће се ствари решити центлменски. Када је, међутим, колико сутра, српски министар финансија Млађан Динкић наставио паљбу, која по медијима траје читаву седмицу, изјавивши како Давинић мора да поднесе оставку, овом је „пук’о филм“ па се заинатио и решио да не устаје са фотеље. Јер, поднети оставку значи прихватити кривицу, а министар одбране мисли да је чист као суза. То се, међутим, не поклапа са извештајем буџетске инспекције о утврђеним неправилностима у Министарству одбране СЦГ, који каже да је Давинић у току 2004. и 2005. ненаменски потрошио 833 милиона динара. Извештај који је, наводно, шокирао Кабинет Војислава Коштунице, показао се као ситница наспрам резултата друге „казнене експедиције“ коју је у Министарство одбране упутио Динкић. Ин-

спектори су се отуда вратили са уговором између министра Давинића и фирме „Миле Драгић“ (како се зове и њен власник!) на којем пише да ће Војска у наредних пет година набављати опрему од овог предузећа из Зрењанина, и то у вредности од 296 милиона евра!

Првослав Давинић, међутим, каже да је у позадини напада на њега „окрутна борба за својину Војске“. Према његовим речима министар Динкић је хтео да контролише паре и набавке у Војсци и војну имовину. Кад му се успротивио Динкић га је напао, избацио из странке (Г 17), а сада тражи и његову смену с места министра. Свог бившег страначког друга Давинић је на крају тешко оптужио за издају рекавши да му је крајњи циљ да уништи Војску СЦГ!

За разлику од „деструктивног“ министра Динкића који би да нас разоружа, министар Давинић је решио да Војску опреми за највећа искушења, злу не требало. Према уговору са фирмом „Миле Драгић“, у 2006. и 2007. години је предвиђено да се за Војску СЦГ набави око 59 хиљада шлемова, око 27 хиљада балистичких прслуха, 150 комплета заштитних минерских одела, 150 комплета минерских чизама, затим балистичких плоча за прслухе, филтрирајућа одела, заштитне рукавице и друга опрема, одела за индивидуално маскирање, зимска маскирна одела, маскирне мреже, модулари ранци, део контејнера за смештај људства на административној линији, униформе војничке МОЗ за мировне мисије, комбинезони за мировне мисије, 1500 одела за заштиту од кише (која имају све европске војске осим наше), складишта за смештај и средства за маскирање борбене технике.

## ТЕКУЋА

## ТРАКА

### Нове жртве на Косову

На сеоским гробљима у Ливађу и Сувом Долу, у косовској општини Липљан, сахрањени су Александар Станковић (1977) и Иван Дејановић (1981), који су мучки убијени у суботу, пошто је на њих отворена рафална паљба на путу Урошевац – Штрпце, у близини села Бањица. Опело је служио владика рашко-призренски Артемије. Подсећамо да је од 1999. године у општини Липљан убијено 35 Срба, а да ни један од починилаца није приведен правди.

### Атентат на Шћекића

Помоћник начелника Управе криминалистичке полиције и начелник Управе за општи криминалитет црногорског МУП-а Славољуб М. Шћекић, убијен је прошле недеље на самом кућном прагу у подгоричком насељу Толоши. У класичној сачекуши у један час после поноћи непознати убица је у њега испалио два кратка рафала из аутоматског оружја. Покојни Шћекић био је полицајац који је водио најкомплицованије истраге злочина у Црној Гори, између осталих и убиство Душка Јовановића, уредника подгоричког „Дана“.

### Пребијање затвореника

Припадници специјалне полиције МУП-а Црне Горе упали су у просторије Истражног затвора у Спужу и брутално пребили неколико затвореника, међу којима је био и Дамир Мандић, за сада једини оптужени за учешће у убиству главног и одговорног уредника „Дана“ Душка Јовановића. Јавност у Црној Гори овај тешки инцидент повезује са убиством високог полицијског функционера Славољуба Шћекића.

### Инцидент у Суботици

Прошле недеље је на кућу Јожефа Касе у Суботици (Карађорђевог пут број 7) бачена бомба „кашикара“. Бомба је на кући лидера Савеза војвођанских Мађара и потпредседника у прошлој влади оштетила стаклени излог са уличне стране, а знатнија оштећења на фасади начињена су и на суседној кући, у којој станује фамилија Чорба. У овом нападу нико није поврђен, али је начињена материјална штета.

### Страдање шиитских верника

Готово хиљаду шиитских ходочасника погинуло је прошле недеље током религиозне процесије, у великој гужви на мосту на северу Багдада. Влада је објавила тродневну жалост због трагедије, која је избила након што су се појавиле гласине да се међу масом верника налази бомбаш самоубица. Већина жртава на мосту је згажена и згњечена у паничном стампеду. Остали су пали са моста у реку Тигар. Међу погинулима углавном су жене и деца, саопштили су званичници.

### Кинеско-амерички трговински преговори

Друга рунда преговора између Кине и Сједињених Америчких Држава који су имали за циљ да разреше спор поводом трговине текстилом окончани су прошле недеље неуспехом, речено је у саопштењу Амбасаде САД у Пекингу. Вашингтон настоји да ограничи увоз кинеског текстила под притиском америчких произвођача који тврде да повећање увоза кинеског текстила смањује њихов профит и изазива укидање радних места. Кинеске пошилике џемпера, доњег веша и остале одеће нагло су повећане након истека система квота 1. јануара ове године.

## ОКО

## ПЛАНЕТЕ

### Њу Орлеанс као Атлантида

Власти Њу Орлеанса су након најсмртоносније природне несреће у последњих 100 година у Америци, током које се, како се страхује, удавило на хиљаде људи, решили да не препусте улице воденој стихiji и почели да искључују струју у граду. Градоначелник Нејгин, који је наредио евакуацију пре налета урагана током које је град безбедно напустила већина од пола милиона становника, проценио је да је у Њу Орлеансу остало између 50.000 и 100.000 људи и рекао да би и они могли да буду евакуисани у конвојима од по 14.000 до 15.000 људи дневно. „Морамо то да учинимо. Тамо нема услова за живот“, изјавио је Нејгин и изразио забринутост због људи који ходају кроз воду по којој плутају лешеве, јер је опасност од заразе веома велика.

Пљачке су истовремено толико измакле контроли да је Нејгин наредио да буквално све полицијске снаге напусте операцију и потраге и спасавања пострадалих у удару урагана Катрина, како би се усредсредиле на безобзирне лоповске банде које су постале изузетно непријатељски расположене.

### Избеглице у Супердому

Они који су склонили од урагана потражили на стадиону Супердом у Њу Орлеансу, почели су прошле среде да полако напуштају тај објект: први део од готово 25.000 избеглица напустио је бедно окружење стадиона за амерички фудбал и био превезен аутобусима 560 километара даље до Астродоума у Хјустону. Услови у Супердому постали су застрашујући, клима уређаји нису радили, тоалети су били зачепљени, а смрад је био толики да су медицински радници носили гас маске током евакуације.

### Вејленд збрисан са мапе

Ураган Катрина је посебно казнио град Вејленд. Олуја је обрисала град Вајленд са свих мапа, државни званичници кажу да је тај град жеиће погођен него било који други град дуж обале. Катрина је вукала сваку кућу и продавницу удаљену километар од плаже, остављајући пустош за собом. Град од 7.000 становника, који се налази 55 километара источно од Њу Орлеанса је делимично одсечен, јер је важни мост на аутопуту преко клисуре Сент Луис уништен.

Пошто је већи део града потопљен, инжењери америчке војске трудили су се да подупру општећене насипе огромним врећама са песком и бетонским препрекама. Федерална влада ставила је на располагање хеликоптере, ратне бродове и елитне „фока“ јединице за спасавање у води, у једној од највећих спасилачких операција у историји САД, чији је циљ прикупљање људи који су спас од урагана потражили на крововима, током такозвана златна 72 часа која су кључна за спасавање живота.

Уколико се градоначелникова процена броја жртава испостави као тачна, ураган Катрина би постала највећа природна катастрофа која се догодила у Сједињеним државама од 1906. и земљотреса и пожара у Сан Франциску, у којем је изгубио живот између 500 и 6.000 људи. Катрина би такође постала најсмртоноснији ураган од 1900, када је у олјуи у Галвестону у Тексасу погинуло од 6.000 до 12.000 људи.

Председник САД Џорџ Буш прелетео је простор изнад Њу Орлеанса и делова Мисисипија захваћених ураганом. „Суочавамо се са једном од највећих природних несрећа у историји нације“, изјавио је Буш у каснијем обраћању из Беле куће на телевизији, које већина жртава није могла да види, пошто је без електричне енергије остало око милион становника америчког дела Мексичког залива.

ЕКО

НОМИЈА

## НИС у остаје у државном власништву

Држава треба да остане већински власник нафтне компаније и после реорганизације и приватизације НИС-а, оценили су премијер Србије Војислав Коштуница и председник ИВ АПВ Бојан Пајтић приликом прошлонедељног разговора, чију је садржину новинарима пренео покрајински премијер.

„Сложили смо се да ниједно предузеће настало из НИС-а не може да буде продато у ве-

## Слободан увоз евро-дизела

**Изменама Уредбе о увозу нафте Влада Србије је на прошлонедељној седници донела одлуку о слободном увозу евро-дизела одређеног квалитета. Да би обезбедила тренутно снабдевање тржишта на коме недостају дизел и евро-дизел одобрен је и увоз 80.000 дизела Д-2 и 10.000 евро-дизела до краја године. Увозник ће бити, како је на конференцији за штампу нагласио Радомир Наумов, српски министар за енергетику, Нафтна индустрија Србије.**

ћем проценту од 49 одсто, да државни монопол не може бити замењен приватним, односно да не можемо дати никоме у руке да манипулише и управља нашом макроекономским кретањима, инфлацијом и ценама нафтних деривата”, рекао је Пајтић.

Пајтић је истакао да је Коштуници пренео категоричан став војвођанске администрације да седишта два јавна предузећа и акционарског друштва који настају из НИС-а треба да остану у Војводини јер се преко 90 посто капацитета нафтне компаније налазе у покрајини. Пајтић је

## Расте цена бензина

**Цене бензина и сирове нафте забележиле су прошле недеље раст јер су америчке власти одлучиле да искористе стратешке резерве како би се избориле са последицама урагана Катрина који је оштетио рафинерије у Мексичком заливу. Аналитичари процењују да се ближе тешка енергетска времена јер је за обнову оштећене нафтне индустрије у региону потребно извесно време.**

рекао да Војводина инсистира да седиште треће компаније, Јавног предузећа за транспорт гаса, које је измештено у Београд остане у Новом Саду, јер су и његови капацитети углавном у Војводини и то је у суштини војвођанско предузеће. Председник ИВ АПВ је нагласио да покрајинска влада неће одустати од спора који је покренула пред Врховним судом поводом незаконитости одлука о трансформацији НИС-а. „Покрајина, локална самоуправа, синдикати и стручна јавност морају бити консултовани око судбине НИС-а, а сматрамо и да прво мора постојати стратегија приватизације и реконструкције да би се у тај процес могло ући”, оценио је Пајтић.

## НБС спремна

**Диана Драгутиновић, вицегувернер НБС задужена за монетарну политику прошле недеље је најавила да ће и у септембру бити настављено са рестриктивном монетарном политиком, а ако се догоди да цене порасту више од један одсто степен рестриктивности ће бити појачан. Централна банка има спреман план за случај да, због очекиваног нафтног удара, цене у последњем кварталу пробију планиран оквир. Ове мере ће се предузети како би се инфлација одржала на прошлогодишњем нивоу.**

СРПСКА

ПОШТА

## Примјери мржње и љубави

Новембар 1991. године на пољопривредном добру (боље злу) „Овчара” код Вуковара. Заробљене Хрвате довозе на тракторским приколицама у групама од по 30. Затим их стрељају у групама од пет до шест људи, изнад унапред ископане рупа димензија осам пута осам метара. Све је како треба. Организација на нивоу. Ради се до јутра, крвнички.

Божо Латинковић, звани Боро Крајинић, сведок на суђењу оптуженима за злочин на Овчари, каже да су заробљеници прво стрељани у стојећем положају, док је следећим групама наређивано да легну на стомак, па су тако и убијани. Чему сад ово? Па због штедње! За обарање људи који стоје треба више муниције, а за оне који се лепо и културно опруже упола мање.

„Код рупе сам”, каже Божо, „затекао Станка Вујановића, док су Хусник и Шошић седели. Између њих је лежао човек кога је Шошић повремено убацио ножем”. У међувремену су сигурно нешто диванили. Као кад окрећеш прасе на ражњу, па га повремено прелијеш пивом. Да кожа лети порумени.

Сам Латинковић никога није убио. Једино што је једном младом српском добровољцу, који је једва имао 17 година, „придржавао пушку” како би боље усмерио хице. Хоће дете да пуца, а не зна. Па му Боро помаже. Ваља се. После стрељања стигао је багер који је лешеве у руци затрпао земљом „за десет минута”. Очас посла. Као на радној акцији.

Има још детаља, о некој трудници и тако да-

ље, али не бих после ручка о томе. Што ли се Срби и Хрвати толико мрзе? Због злочина? Или због злочинаца? А, да ли је могуће похватати све оне због којих се мрзе, и стрпати их у затвор, а све оне што су се само псовали позвати на мирољубиву коегзистенцију зарад мира и просперитета у региону? Можда се и нека љубав роди међу народима.

Јер, ето, десило се нешто што нико живи није веровао да ће се десити. Српске тајне службе погледе су хрватским тајним службама код хапшења извесног Ивице Матековића (криминалац који се прославио као отмичар сина једног хрватског генерала)! Заправо, има ту неког шијунског фер-плеја. Матековић се неколико месеци скривао у Земуњу, па ником ништа. Хрвати су слали и тачну адресу, али су Срби имали своја, српска посла, и није их било брига за хрватске неспоразуме. Све док Хрвати нису чули да се Срби муче с лоцирањем Милана Лукића, којег Хаг тражи због злочина у Босни. Онда су му мало пратили жену, нашли је у Аргентини и телефонирали Београду. После Лукићевог хапшења Хрватима је из Србије стигла порука захвалности и обећање да ће добити Матековића. Нама ионако не треба тај Хрват Ивица.

Он је овде завршио своје. Или је то само случајност? То што је ноћ уочи атентата на Ђинђића прешао из Хрватске у Србију где га је сачекао један официр ЈСО и одвео код Легије. Мало су диванили, а онда је неко убио премијера. После тога су Матековића службеним возилом МУП-а Србије „црвене беретке” одвезле до истог граничног прелаза. Онда је Ивица остао без пара и отео дете неког генерала. Нису му дали мира, па је опет морао у Србију. И све тако.

АБВ

КРИВО

ОГЛЕДАЛО

Колико Влада Србије мисли на народ Космета показала је сахрана српских младића Александра Станковића и Ивана Дејановића, којој није присуствовао нико од представника званичног Београда. Ово је прикривена издаја српског народа на Косову и Метохији и њихово коначно остављање. Зар је могуће да српска сиротиња мора сама да купује погребну опрему за сахране, ако они овде бране интересе државе Србије?

**Момчило Трајковић,**  
лидер Српског покрета отпора

Ово убиство је доказ у каквој држави живимо, и још горе, каква би нас судбина чекала у независној Црној Гори, коју пројектује црногорски режим. Црна Гора је једина држава у којој је мафија моћнија од полиције, а криминалци моћнији од институција државе. Монструозно убиство једног од челника полиције, доказ је да мафија може у Црној Гори да ради шта хоће. Како стоје ствари, и ово убиство ће остати нерасветљено, баш као и убиства поводом којих су затворени досијеи на радном столу покојног Шћекића. Жугић, Распоповић, Јовановић... Ко је следећи?

**Предраг Поповић,**  
председник Народне странке

Бацање бомбе на породичну кућу Јожефа Касе је злочин који је усмерен на само на лидера Савеза војвођанских Маћара, већ је и злочин уперен против државе Србије.

**Војислав Коштуница,**  
премијер Србије

Свакога дана у сваком погледу све више напредујем.

**мајор Мајкл Таркуинто,**  
официр Морнарице САД, који ће се наредних годину дана школовати на Војној академији у Београду

УГАО ЗА

СМЕХ

## Милован Витезовић Срце ме је откуцало

Пустили су стомаке за отаџбину!

◆

Скинули су му главу да би је у бронзи одлили.

◆

Стрељање је први почасни плотун.

◆

Полицајци су добри саговорници – увек те до краја саслушају!

◆

У баснама су животиње људи. У животу је обратно!

◆

Милиционери, изведите нас на прави пут!

◆

Промашите мој живот!

◆

Наш народ обрађују и у народним песмама!

◆

Побегао сам у себе, али су ме и тамо нашли!

◆

Попео ми се на главу и сече грану на којој седи!

◆

Кад видим нека дела, дође ми да се вратим на речи.

◆

Желео је да види слободу с леђа – нашао се иза решетака!

◆

Не ваља када један народ прошири границе љубави према својој домовини!

Српска школа у Будимпешти

# Зазвонило школско звоно

У четвртак  
1. септембра поново  
је зазвонило  
школско звоно на  
тргу Ружа. Два  
месеца су зидови  
зграде Српске школе  
уживали у тишини  
да би се тог сунчаног  
јутра поново окитили  
жагором  
и вриском деце.



Након интонације мађарске и српске химне уследиле су пригодне рецитације у извођењу Уне Ковач, Милице Чичић и Милорада Ласстића. Програм је својим наступом украсио и мали хор наше школе изводећи песму из дечје представе „Где станује сунчев зрак?“. Затим се окупљеним ђацима, педагозима и родитељима у име Ђачке самоуправе обратио ученик 12. разреда, Иван Киш који је свима пожелео срећан рад током нове 2005/2006. школске године.

Директорка Катица Рус је у свом говору навела важније смернице педагошког рада наше васпитно-образовне институције и уједно замолила ученике а такође



и њихове родитеље да се ревносније и тачније придржавају усвојеног и од стране надлежних органа одобреног кућног реда.

При крају програма ђацима првацима су уручени пакетићи као знак пажње од стране њихових старијих колега.

Ове године је у Српско забавиште уписано 24 малишана, што је значајан помак у односу на раније стање. Истовремено, број ђака у основној школи и гимназији такође је нешто већи од прошлогодишњег. Број основаца је 77, а у гимназију се уписало укупно 111 ученика. Ђачки дом ради пуним капацитетом, тако да је искоришћеност колегијума замало доведена до максимума.

Разредни старешина у првом разреду основне школе је учитељица Весна Чаплар, док је разредна бруцоша наше гимназије др Јованка Ласстић.

На почетку нове школске године дошло је и до персоналних промена. Наиме, учитељица Снежана Дошић, која је у пештанској Српској основној школи од 1993. године радила као гостујући педагог, вратила се у Србију. У забавишту је почела да ради Гордана Ђерђ, а у ђачком дому као ноћни васпитач Владан Јовановић.

После свечаног дела ученици су са својим педагозима кренули у одељења где су одржани први часови разредног старешине.

## Јова првошколац

Узео Јова  
Своју ташну  
И кренуо је  
На дужност страшну.  
Шта ће бити  
Сада у школи  
Кад' се оно само  
Играти воли.  
Та каква школа,  
Какви окуви,  
Ко би још могао  
Ово да воли!  
– Да волим слободу  
Учио ме ћаћа,  
А сад ме са тог  
Пућа враћа,  
Хоће да будем  
Весело ђаче,  
А кад мислим на то  
Срце ми плаче.  
Са тим мислима  
Стиже пред школу.  
Улазе други,  
И он улази.  
– Сад ћу да седнем  
у једну клупу,  
Одбацићу сваку  
Мисао глупу.  
Седи наш Јова,  
Улази једна  
Весела, лепа  
Девојка смерна  
– Ко је то – пита  
Ведрија лица  
Другови кажу:  
– Учитељица.  
И прича она о  
Неком слову,  
Прича о језику  
И нашем говору.  
Прича о игри,  
О сунцу, месецу,  
О зеленој трави,  
О малом зецу.  
А Јова седи  
Па слуша весело:  
– То још, нисам чуо,  
Нисам видео.  
Од те школе сам  
Бежати хтео?  
– Прође преподне,  
Крај је часова,  
Сутра нас чека  
Дужност нова.  
Идите кући  
Лепо и мирно! –  
Каже учитељица  
Тихо, умилно.  
А Јова обриса  
Сузу на лицу,  
Не ону тужну,  
Већ радосницу.  
И стиже радостан  
До своје куће,  
Па весело виче:  
– Слушај, мамице,  
Ујутру ме свакако  
Рано пробуди  
Да стигнем у школу  
Раније, него  
Сви други!

о. Љубинко Галић

Позивамо Вас на

## Сусрет српских самоуправа и породични спортски дан 2005.

**Гед, 1. октобар 2005. (субота)**

који организују Самоуправа Срба у Мађарској и Српска самоуправа у Геду

У оквиру наведене манифестације предвиђени су следећи програми:

- разни програми за децу: ликовна занимања (радионица Милана Ђурића), рукотворине, такмичења у спретности,
- специјалитети српске кухиње,
- фолклорни програм: КУД „Табан” уз пратњу оркестра „Зора” под руководством Киће Агатића

- фудбалски турнир: писмене пријаве такмичарских екипа слати на адресу Самоуправе Срба у Мађарској (1055 Будимпешта, улица М. Фалка бр. 3) тел/факс 06 1 / 331-5345; 269-0638. По пријему пријаве шаљемо Вам на Вашу адресу уплатницу и рачун. За учешће се плаћа 20.000 форинти по екипи. Рок за пријаву екипа је 15. септембар 2005. Пријаве на лицу места 25.000 фт.

Очекујемо све заинтересоване, старе и младе, оправдајмо назив породични спортски дан!

Информације: ССМ 331-5345 или Аница Пандуровић 06 30 43 78 713

## Храмовна слава у Печују

У Печују ће се 18. септембра одржати храмовна слава. Празновање Преподобног Симеона Столпника, патрона печујске капеле отпочеће у 9 сати светом архијерејском литургијом приликом које ће појати Хор „Св. Јован Крститељ” из Бачке Паланке.

Исти хор, поподне у 15 часова, у месној фрањевачкој цркви, недалеко од српске православне капеле, одржаће концерт православне духовне и српске световне музике.

## Црквена слава у Бати

**21. септембра – Мала Госпојина**

20. септембар – бденије у 17.00

21. септембар – св. Литургија у 10.00

21. септембар – вечерње и резање славског колача са освећењем жита у 16.30

Музика ће бити у Црквеној порти, а игранка у 20.00 у Дому културе из места.

## Дани села у Десци

**9. 10. и 11. септембра 2005.**

*Тродневни програми у оквиру приредбе:*

**9. септембар, петак**

у 17 сати – Отварање изложби у Сеоској кући

у 18 сати – Свечано отварање тродневне приредбе

у 20 сати – Забавни програм

у 22 сати – Бал на отвореном простору (Трг Темпфли)

**10. септембар, субота**

од 7 сати – Такмичење у пецању

од 11 сати – разни програми за децу

од 13 сати – Међународно такмичење у кувању

од 14 сати – Представљање побратимљених насеља

од 17 сати – Међународни културни програм

у 20 сати – Забавни концерт

у 21 сати – Ватромет, након тога игранка

**11. септембар, недеља**

у 10 сати – Концерт у месној католичкој цркви

## Програм Српског културног клуба у Будимпешти за месец септембар

15. 09. у 18 сати, Пројекција домаћег играног филма

24. 09. Заједнички излет у Будимпету, Калаз и Сентандреју са Заједницом Срба из Вараждина

29. 09. у 18 сати, Отварање изложбе о Деспоту Стефану Лазаревићу у аули Српске школе у Будимпешти

*Гостовање Српског позоришта у Мохачу*

## Игра у летњиковцу

**18. септембра 2005. у 17 сати**

у свечаној сали зграде „Batra Székház”  
(Mohács, Szabadság u. 4.)

Ференц Молнар: Игра у летњиковцу  
анegdота без паузе

Превод: Петар Милошевић

Режија: Милан Рус

Музика: Габор Ленђел

Глуме:

Турић – Јосо Маториц

Гурић – Тибор Ембер

Аца – Душан Вуковић

Маца – Зорица Јурковић

Јабукић – Милан Рус

Орг. менаџер – Катица Шокац

Конобар – Давид Тешењи

Гостовање је организовала Српска самоуправа у Мохачу

## Изложба слика са XIII Ликовне колоније у Сентандреји

**од 27. августа до 15. септембра 2005. у Градској кући  
у Сентандреји (Сентандреја, трг Градске куће бр. 3.)**

Изложене слике учесника са XIII српске ликовне колоније у Сентандреји • из Србије: Даница Баста, Душан Микоњић, Јелена Минић, Љубица Николић, Милан Парадиновић, Љилана Стојановић • из Италије: Клаудија Кијанучи, из Мађарске: Магда Ваго, Андраш Вег, Агнеш С. Варга, Едит Финта, из српске заједнице: Милан Ђурић, Горан Димић

## Концерт Ансамбла „Вујичић” у Сентандреји

у оквиру приредбе „Бербени обичаји”

која ће се одржати 9, 10. и 11. септембра

(Szentendre, Szabadtéri Néprajzi Múzeum)

Приликом тродневне манифестације наступиће фолклорна друштва, народни оркестри,

комедијаши, игре за велике и мале, фестивал вина

11. септембра у 16.30 сати – концерт Ансамбла Вујичић

*У организацији Српског позоришта у Мађарској*

## Вече оперетне музике у Ловри

**одржаће се 10. септембра 2005.**

**са почетком у 20 сати**

**на Летњој позорници у Ловри**

У програму учествују глумци будимпештанског Оперетног позоришта: Жужана Чонка – примадона, Јожеф Јанкович – бонвиван, Моника Вашар – субрет и Атила Бардоци – комичар. Музика: Лехара, Калмана и Штрауса. Цена карте: 1.000 фт. Карте се могу набавити у Самоуправи Ловре и на лицу места на дан представе.

**СНН**

Недељни лист Срба у Мађарској.  
Адреса: Srpske narodne novine, 1065  
Budapest, Nagymező u. 49. Телефон:  
475-0654. Главни уредник: Милан  
Степанов, секретар редакције:  
Милица Вукајловић. Оснивач и

издавач: Српски демократски савез. За издавача: Андрија Роцков. Финансира се на основу мањинског закона из државног буџета посредством Државне задужбине за мањине. Суфинансијер: Министарство културе и медија Републике Србије. Лист дистрибуира Мађарска пошта, а претплаћује се код издавача. Име и адресу послати на адресу Szerb Demokratikus Szövetség, 1065 Budapest, Nagymező u. 49 а уплатити поштанском уплатницом или на жиро-рачун број платног промета 11705008-20417439. Претплата на лист је 4000 фт. за целу годину. За иностранство годишње 40 EUR, (10.000 Фт) – Штампа: КОМП-прес Кфт. Одговорни пословођа: Ференц Ибош. – Технички руководилац: Карољ Сабо. ✦ Српске народне новине на Интернету: Home page: www.comp-press.hu/cnn2000 E-mail: stepanov@freemail.hu

**HU ISSN 1215-072 x**

37. И говораше им (Христос ученицима): Памтите што чујете: каквом мером мерите онаквом ће вам се мерити и дометнуће се вама који слушате. Јер ко има, даће му се; а који нема, узеше му се и оно што има (Мк. 4,24-25).

Вапијућа неправда! Узеше се и последње од сиромаша... И даће се ономе, ко и без тога већ има доволно.

Не буни се крви! Овде је мудрост. Није Христос узалуд упозорио: Памтите што чујете.

Овде је непоколебиви закон духа. Дух Господњи је живот и светлост. Живот од Духа Божијег је напредовање и раст. И светлост баца своје зраке посвуда. Тако бива у духовном животу.

Ако је семе Божије пало у твоју душу и ти га не гушиш, оно ће да расте као грудва која се котрља по снегу, и испуниће сву душу. И што је грудва светлости силнија у души, тим више она све потчињава себи, расте и расте све више, прожима и захвата све поре душе и све аспекте живота.

У таквом стању душа као да се отвара и постаје налик сунђеру. Као што сунђер, скупљајући у себе околну влагу, расте и шири се, тако и душа која је окусила Божански живот и Божанску Светлост, упија све оно невидљиво Божанско, и тако се сама шири, излази и подиже. Души се у таквом стању у изобиљу даје Божије, не зато што је Бог неправедан према другима, него зато што ова душа постаје способна да прими Божије. Њој се у већој мери откривају тајне Божије и даје јој се сила Божија, јер таква душа боље прима Божије обраћање ка људима и Његову силу.

Одатле закон: ако имаш више – више ћеш и добити. Ето због чега је речено: ко има, даће му се. Из истог разлога: каквом мером мерите онаквом ће вам се мерити!

Ако мериш животом и светлошћу – добићеш животом и светлошћу. Ако мериш богато – добићеш богато... Не, није тако: добићеш и богатије, добићеш неупоредиво више, јер Бог Духа не даје на меру (Јн. 3,34). Зато Христос додаје: и дометнуће се вама који слушате.

Ако си онај који слуша и чује, то значи да су ти уши отворене, те да ниси „онај напољу”, него „свој”, и теби се откривају тајне Божије (Мк. 4,11), а у њима – светлост и живот.

И, конечно, светлост и живот се не дају људском мером. Речју „мера”, онако како је употребљавају људи, одређује се твоја способност за примање Духа и живота, док Господ даје без мере и рачуна. У поређењу са оним што ти имаш, Господ, по Својој моћи, даје обилно и преизобилно. Е, то је према људском рачунању изражено речима: и дометнуће се вама који слушате.

А шта је са оним који нема? Прати мисао Господњу и биће ти јасно. Као што у односу према ономе који има, Господ уопште

Епископ Григорије Лебедев

## Свето јеванђеље по Марку

(Духовна размишљања)



Фото: Иван Јакшић

није неправедан, него је у питању способност људске душе за духовно узрастање, управо тако је и са оним који нема. Господ је дошао да спасе онога који пропада – може ли му се онда приписати да узима и последње од онога ко је слаб?

Господ обилно обасипа светлошћу и животом. Онај ко је у себи чврсто укоренио прве клице Божије Светлости и живота, тај захвата зраке Божије светлости и силе, и усваја их, и расте под Господњим утицајем. А ко је духовно слаб и не мари за клице Божије, као темељ душе, тај, ако и захвати од семена живота, оно ће, не налазећи добро тло у људској души и не имајући корена, брзо усахнути и пропасти, као да га није ни било. Сети се приче о сејачу. Излази, да од онога који нема, и нема шта да се узме. Па зар је он и имао нешто? Уосталом, не зове се он узалуд „онај који нема”.

Овде добро дође старословенска редакција текста; она каже да се од онога који нема узима оно „јеже мнитсја имјети”, тј. узима му се оно што мисли да има, док заправо он ништа и нема, нити му се ишта узима. Дакле, Господња реч: „узеше се”, значи да ће „ишчезнути”, „нестати без трага” и „расплинути се као дим” оно, што је човек сматрао за своје духовно богатство.

Не чуди се! Често се догађа да неко „мисли да има”. То се може рећи за сва она душевна стања која апостол Павле назива „изгледом побожности”, тј. када се побожност види споља, а њене унутарње силе нема (2. Тим. 3,5).

Св. Игњатије Брјанчанинов

## Рај и небеса (1)

(...) Апостол Павле био је узнесен у рај, а затим до трећег неба – да ли у тијелу, да ли изван тијела, не знам, каже он, и чуо је тамо неискане речи, које човјеку није допуштено говорити. Природа раја, небеско савршенство, изобиље благодатног блаженства, толико превазилазе сваку лепоту и расоту земаљску, да је свети Апостол, описујући виђење које је имао у светом заносу, употребио ове изразе: *Што око не виђе, и ухо не чу, и у срце човјеку не дође, оно припреми Бог онима који Га љубе. А нама Бог откри духом својим.* У овим речима Апостола скривена је тужна истина: човеков пад је толико дубок, да он у стању пада већ не може сам по себи да добије некакву представу о свом изгубљеном блаженству; грехољубиво његово срце изгубило је сваки осећај за духовно умилење. Али ове речи, иако показују бедно стање палог човека, који и даље пребива у свом паду, заједно с тим навешћује радосну истину: обновљење Светим Духом оних људи који су вером и

покајањем ступили у духовно сродство Новог Адама, Господа нашега Исуса Христа. (...)

Од нама познатих виђења светих Отаца који беху зрители раја, веома је јасно и подробно изложено виђење светога Андреја, јуродивог Христа ради, који је натприродно пребивао, током целе две недеље, у созерцању невидљивог света. Он је испричао своје сатајнику, јереју Никифору, о том виђењу ово: „Угледао сам себе у рају, прекрасном и пречудесном, и усхићујући се духом, размишљао: Шта је ово? Знам, живим у Константинопољу, но како сам овде доспео – не могу да схватим. Видео сам себе обученог у најсветлије рухо, као да је саткано од муње; на глави ми беше венац, сплетен од великих цветова, и ја бежах опасан царским појасом. Радуюћи се том савршенству, дивећи се умом и срцем неисказаном благолепију Божијег раја, ишао сам по њему пун весеља. Тамо беху многи вртови са високим дрвећем, чији су се врхови њихали и увесељава-

ли поглед, док су њихове гране шириле обилан миомир. Једно дрвеће је непрекидно цвало, друго је било украшено златастим лишћем, треће је имало на себи разне плодове неисказане лепоте и пријатности. То дрвеће се не може упоредити ни са каквим дрвећем земаљским: јер га је засадила Божија рука, а не човечија. Птица је у тим вртovima било безбројно мноштво: неке од њих имале су златна крила, друге – бела као снег, а неке – разнобојно ишарана; оне су седеле на гранама рајског дрвећа и певале умилно; од њиховог слатког поја ја заборавих на себе – толико је срце моје уживало, и чинило ми се да је глас њиховог певања достигао чак до висине небеске. Ти прекрасни вртови беху у редовима, као пук наспрам пука. У то време, док сам ту да ишао у радости срца, угледах велику реку која тече посред њих и напаја их. На другој обали реке беше виноград, чије су се лозе, украшене лишћем и златастим гроздовима, широко разгранале. Са четири стране тихи ветрови су доносили миомир; од њиховог лахора покретале су се гране и стварале диван шум својим лишћем.” (...)

(Из књиге „Слово о смрти”)